

Datum: 03.12.2018

Medij: Danas

Rubrika: Kultura

Autori: Đerđ Konrad

Teme: mađarska književnost i pisci

Naslov: Grad-roman Klaudija Magrisa

Napomena:

Površina: 273

Tiraž: 0

Strana: 14,15

čitalište

Arhipelag
magazin

Đerđ Konrad

Autor je poznati mađarski pisac čiji su romani Odlazak od kuće i povratak kući i Pomračenje sunca, na brdu i knjiga eseja Izveštaj o stanju duha objavljeni u izdanju Arhipelaga

© za srpski jezik: „Arhipelag“
www.arhipelag.rs

Grad-roman Klaudija Magrisa

Dunav je najpoznatije delo Klaudija Magrisa. Autor je za svog junaka izabrao jednu reku, s čitavim njenim slivom, basenom i s njegovim stanovnicima, s piscima naročito, te njihovim, u knjigama zapisanim tragovima, u ovim verbalnim slikama traga Magris za osobnostima podunavskog pejzaža, kao metaforičnom sumom enormnog mnoštva pod tim podnebljem stvorenih umetničkih dela. Nadasve smeli poduhvat, pre svega, neko zasedne u biblioteku, pročita bezbroj stranica, po svoj prilici u nekakvoj istraživačkoj groznici. Lov je, zapravo, ono što se ovde dešava, autor proganja jednu himeru, a time dakako ne mislim reći da se ustremio na nešto čega nema, nego na nešto čega vrlo verovatno ima, kao što je jedno od lica onih koji žive uz Dunav, ali niko o tom licu nema pouzdana saznanja. Hteo je verovatno da

razume i da predoči jednu pretpostavku, jedno predosećanje, trezvenu slutnju, da oni koji žive uz istu reku, imaju nešto zajedničko, i u ratu, i u miru podjednako, i da ima među njima izvesnih sličnosti, bez obzira na to što se oni sami ne bi obradovali ovoj tvrdnji, jer svi radije žele da drugi lične na njih, nego da oni liče na druge. Magrisa je zanimala upravo ova raznovrsna lična i kolektivna individualnost čije bizarno društvo komotno možemo pokriti s pomalo komplikovanom geografskom oznakom: Jugo-istočno-srednja Evropa - ova imenička kompozicija je već i sama po sebi toliko složena, da skoro i ne kazuje mnogo - u svakom slučaju, Evropa, i ova uzajamna pripadnost nije bila sama po sebi razumljiva u doba Gvozdene zavese, kad je u hladnoratovskoj optici Podunavlje bilo, istočno od Beča, siva zona, ili

crna, ili bela, u smislu praznine. Hrabri ljudi su pretpostavljali da i tamo žive ljudi u čije glave možeš da se useliš, bar u trajanju jednog podužeg istraživačkog putovanja, jer je to vredno napora, jer će zaista biti izuzetno otkriće, ako odemo tamo otvorenih očiju i otvorene duše, ako smo u stanju da vidimo ta neobična stvorenja. A Klaudio Magris je odličan posmatrač i odličan čitalac, da dodamo najzad i da je odličan pisac, ukratko, posedovao je popriličan broj osobina korisnih za ovu vrstu istraživačkih putešestvija. I pošao je autor na put u društvu prijatelja, ali nije hteo da iznova otkrije njemu podastarte političke klišeje, već neki trajniji kvalitet koji će preživeti režime. Ta odluka je bila originalna, naime, sredinom osamdesetih otklanjanje Gvozdene zavese ne mali broj zapadnih Evropljana je iz raznih razloga smatrao neverovatnim i

Datum: 03.12.2018

Medij: Danas

Rubrika: Kultura

Autori: Đerđ Konrad

Teme: mađarska književnost i pisci

Naslov: Grad-roman Klaudija Magrisa

Napomena:

Površina: 273

Tiraž: 0

Strana: 14,15

nepoželjnim. Humanističku strast spoznavanja i razumevanja Klaudija Magrisa na razumljiv način je uzburkala ona neobična imperija čiji je deo bio i njegov Trst, drugim rečima, našao je uzbuđljivim tegobno i pustolovno koegzistiranje raznih naroda pod ovim podnebljem i uzduž i popreko kroz viševekovne vremenske periode, inspirisan geografskim kartama i asocijacijama ideja i misli.

Prevod sa mađarskog: Arpad Vicko

